

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de către Oficiul teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat,

în cauza de contencios administrativ, intentată la acțiunea depusă de către Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului satului Colonița privind anularea actului administrativ defavorabil,

împotriva încheierii din data de 14 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 3r-213/24
nr. PIGD 2-21039154-01-3r-01102024)*

Termenul de exercitare a căii de atac recursul

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, jud. V. Dodon
Curtea de Apel Chișinău, jud. G. Mîra, G. Dașchevici, A. Bostan

30 octombrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de către Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. În data de 16 martie 2021, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Consiliului satului Colonița, terț primarul satului Colonița, Angela Zaporojan, prin care a solicitat anularea deciziei Consiliului satului Colonița nr. 15/11 din 03 decembrie 2020 cu privire la acordarea premiului anual.

2. Prin hotărârea din data de 07 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a respins ca neîntemeiată acțiunea depusă de către Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului satului Colonița privind anularea deciziei nr. 15/11 din 03 decembrie 2020 cu privire la acordarea premiului anual. (f.d.41, 50-53)

3. Invocând ilegalitatea hotărârii instanței de fond, la 23 decembrie 2021, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a declarat apel (nemotivat). (f.d.46-47)

4. Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din data de 14 iunie 2022 a declarat inadmisibil apelul depus de către Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, din motiv că motivarea apelului nu a fost depusă în termenul prevăzut la art. 232, alin. (2) din Codul administrativ. (f.d.62-65)

5. În data de 09 septembrie 2024 a depus recurs Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, prin care a solicitat admiterea recursului, anularea încheierii instanței de apel cu adoptarea unei noi încheieri privind repunerea în termen a cererii de apel. (f.d.71-72)

6. În motivarea recursului Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a menționat că, instanța de apel a interpretat eronat legea și nu a luat în considerație faptul că hotărârea motivată a instanței de fond nu a fost expediată și recepționată de Oficiu.

7. La solicitarea Oficiului teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat din 14 august 2024, a fost expediată hotărârea motivată a instanței de fond, care a parvenit în adresa Oficiului în data de 04 septembrie 2024.

8. Autoritatea publică recurentă a susținut că a fost în imposibilitate de a pregăti și înainta cererea de apel motivată, fără a avea hotărârea motivată. Totodată a menționat că, atât instanța de fond, cât și instanța de apel urmau

să expedieze hotărârea motivată, pentru a acorda posibilitate autorității apelante de a depune apelul motivat.

9. Aceste circumstanțe, în opinia Oficiului teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, constituie temei de repunere a apelantului în termenul de prezentare a apelului motivat.

10. În data de 21 octombrie 2024 Consiliul satului Colonița a depus referință la recursul înaintat de către Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, prin care a solicitat respingerea recursului ca fiind inadmisibil.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

11. Art. 24, alin. (1) din Codul administrativ stabilește că:

„Participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.”

12. Art. 63, alin. (1) din Codul administrativ reglementează că:

„Calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art.383–390 din Codul civil.”

13. Art. 96. alin. (1) din Codul administrativ statuează că:

„Notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.”

14. Art. 97, alin. (3), lit. c) din Codul administrativ stipulează că:

„Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.”

15. Art. 191, alin. (5), lit. b) din Codul administrativ prevede că:

„Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, a deciziilor și a încheierilor curților de apel”.

16. Art. 236, alin. (2), lit. d) din Codul administrativ reglementează următoarele:

„Apelul se declară inadmisibil în special când apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1)”

17. Art. 241, alin. (1) din Codul administrativ relevă că:

„Încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.”

18. Art. 241, alin. (3) din Codul administrativ stabilește că:

„Pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătorești se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.”

19. Art. 242 din Codul administrativ reglementează că:

„Recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.”

20. Art. 243, alin. (1), lit. a) din Codul administrativ statuează că:

„Examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: declară recursul inadmisibil.”

21. Art. 243, alin. (2) din Codul administrativ prevede că:

„Instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.”

22. Art. 385, alin. (1) din Codul civil stabilește următoarele:

„Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, atunci ziua survenirii evenimentului sau momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

23. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, reținând prevederile art. 243, alin. (2) din Codul administrativ a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs și contraargumentele din referință au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței examinarea acestora.

24. Din interpretarea corectă a prevederilor legale enunțate, instanța de recurs notează că, exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

25. Cercetând starea de fapt în baza materialelor și lucrărilor dosarului, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, încheierea contestată a fost emisă în data de 14 iunie 2022, notificată Oficiului teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, prin intermediul oficiului poștal, cu scrisoare recomandată în data de 17 iunie 2022. (f.d.66)

26. Potrivit înscrierii de pe avizul de recepție nr. DS80069609116AS, rezultă că, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a recepționat încheierea instanței de apel în data de 30 iunie 2022. (f.d.69)

27. Coroborând prevederile art. 63, alin. (1) din Codul administrativ cu art. 385 alin. (1) din Codul civil se constată că, în condițiile speței începutul curgerii termenului de depunere a apelului este ziua imediat următoare datei calendaristice notificării încheierii contestate, adică ziua de 01 iulie 2022, iar ultima zi fiind data de 15 iulie 2022, ora 24:00.

28. Mai mult, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, accesând Portalul Instanțelor Naționale de Judecată a stabilit faptul că, Curtea de Apel Chișinău în data de 17 iunie 2022 a publicat încheierea contestată pe portal.

29. Potrivit pct.7 din Regulamentul privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, aprobat prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.658/30 din 10 octombrie 2017, scopul existenței portalului național al instanțelor de judecată îl constituie susținerea unui mediu informațional virtual și accesibil pentru cetățeni.

30. Potrivit pct. 17 din Regulamentul privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție hotărârile instanțelor judecătorești, pronunțate de judecătorii și de curțile de apel, sunt transferate din Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor pe portalul național al instanțelor de judecată, în regim real.

31. Instanța de recurs menționează că, termenul de procedură instituit de legiuitor este prevăzut de o normă imperativă și trebuie executat întocmai. Articolul 232, alin. (1) din Codul administrativ stipulează că, începutul curgerii termenului de depunere a recursului este determinat doar de un singur eveniment – de la data notificării încheierii contestate a instanței de apel.

32. Din materialele dosarului rezultă cu certitudine că, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat nu s-a conformat prevederilor art. 242 din Codul administrativ, or, recursul a fost depus mult peste termen, abia în data de 09 septembrie 2024.

33. Astfel, este în afara oricărui dubiu că autoritatea recurentă nu a depus recursul în termenul legal prevăzut la art. 242 din Codul administrativ, deși, de la momentul notificării încheierii instanței de apel a dispus de timp suficient și rezonabil pentru a face uz de acest drept procedural și a depune recursul în interiorul termenului legal.

34. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că, importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale. Prin urmare, neexecutarea dispozițiilor normelor de drept material determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative.

35. În urma celor constatate completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în modul expres prevăzut și în termenul legal

atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

36. În corespundere cu prevederile art. 24, alin. (1) din Codul administrativ, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat urma să îndeplinească obligațiile cu bună-credință.

Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenul prevăzut de lege, ori termenul de depunere a recursului este imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestei condiții atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac. Prin urmare, nerespectarea termenului de declarare a recursului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv al reprezentantului Oficiului teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile procedurale.

37. Astfel, prin prisma art. 24, alin. (1) din Codul administrativ, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, inițiind acțiune în instanța de judecată, avea obligația prezumată de a manifesta diligență și atitudine activă să se intereseze de soarta dosarului și să depună recursul în termen. Această acțiune procesuală era vital necesară pentru întreprinderea măsurilor de protejare a drepturilor de acces la instanță și declararea căii de atac (recursul), în caz contrar intervenind cu titlu de sancțiune procedurală, declararea recursului inadmisibil în temeiul art. 243, alin. (1) lit. a) coroborat cu art. 236, alin. (2), lit. d) din Codul administrativ.

38. Cu privire la acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat în cauza Van Harn v. Germania (nr.7557/03 din 11 septembrie 2007) că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

39. Sub acest aspect completul de judecată notează că, legiuitorul a instituit termenul imperativ pentru exercitarea căii de atac, asigurând astfel stabilitatea raporturilor juridice dintre părți și evitarea incertitudinii pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar, derulează și se modifică o complexitate de relații dintre părți sub egida unor norme de drept distincte. Deci, admiterea exercitării unei căi de atac efectuată necorespunzător și în afara termenului legal ar constitui o încălcare a principiului legalității și securității raporturilor juridice și respectiv, o soluție inadmisibilă în conjunctura ordinii de drept naționale.

40. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Or, aceste termene urmăresc mai multe scopuri

importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia).

41. Cu referire la solicitarea Oficiului teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, adresată Curții Supreme de Justiție, de repunere a apelul în termen, instanța de recurs menționează, că legislatorul a prevăzut dreptul părții de a solicita repunerea în termen a apelului, însă această solicitare urma să fie adresată instanței de apel, ca instanță competentă în examinarea cererii de repunere în termen a apelului și prelungirea termenului de apel.

42. Prin urmare, instanța de recurs nu se poate expune asupra acestei solicitări, or, în ordine de recurs se verifică legalitatea încheierii contestate, iar solicitarea privind repunerea apelului în termen nu a fost examinată de către instanța de apel.

43. Corelând circumstanțele faptice constatate și expuse supra cu normele legale precitate, instanța de recurs concluzionează că, la depunerea recursului împotriva încheierii din 14 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, nu a respectat prevederile art. 242 din Codul administrativ.

44. În atare circumstanțe, soluția de declarare a recursului depus de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat inadmisibil, este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar leza principiul securității raporturilor juridice.

45. Ținând cont de cele expuse și în temeiul 243, alin. (1), lit. a) din Codul administrativ

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul declarat de către Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, împotriva încheierii din data de 14 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă